

Kramerius 5

Digitální knihovna

Podmínky využití

Knihovna poskytuje přístup k digitalizovaným dokumentům pouze pro nekomerční, vědecké, studijní účely a pouze pro osobní potřeby uživatelů. Část dokumentů digitální knihovny podléhá autorským právům. Využitím digitální knihovny a vygenerováním kopie části digitalizovaného dokumentu se uživatel zavazuje dodržovat tyto podmínky využití, které musí být součástí každé zhotovené kopie. Jakékoli další kopírování materiálu z digitální knihovny není možné bez případného písemného svolení knihovny.

Hlavní název: **Otec Kondelík a ženich Vejvara**

Autor: **Herrmann, Ignát**

Vydavatel: **F. Topič**

Vydáváno v letech: **1900**

Stránky: **277, 278, 279, 280, 281, 282, 283, 284, 285, 286**

XV. Promluvil.

Pepička arci nejraději by byla sedla vedle Vejvary na pohovku, aby si vynahradila všechno to odpolední utrpení, a byla by mu ráda hladila vlasy a čelo, aby také jemu vynahradila hodiny, jež tu byl strávil v nenadálém uvěznění. Avšak maminka ji popoháněla do kuchyně. Musí býti zatopeno, musí býti otřeny talíře a příbory a na stůl přistrojeno, večere uchystána — to je práce! Šest hodin, po Kačeně ani potuchy — ah, taková holka si vzpomene na paní, když má východ! Štěstí, že měla paní Kondelíková nápad, aby si husičku již v poledne při obědě trochu opekla. Do osmi bude všecko hotovo.

»Tak, tak, Pepičko,« hovořila paní Kondelíková na bobku u plotny, podpalujíc celým číslem starých novin připravenou již hraničku třísek a drobného dříví, »musíš se trochu zatočit. Dej pozor, ať se ti všechno leskne, pěkně si to nanos do pokoje — vem ten veliký nový ubrus, damaškový — vytřep z něho levanduli — dáš dvoje talíře — bude nás šest —

vespod na husu ty růžové, navrch na jazyk modré. Vytři solničku a dej čerstvou sůl — vezmi na ni váleček, ať není hrubá — a mlejnek s pepřem. Salát a okurky jsou ve džberu — nic naplat, když Kačena nejde, musíš mně vyprat hrnek zemáků. Tak...«

Paní Kondelíková se trochu těžce zdvihla a posouvajíc na plotně hrnce s vodou hovořila dále:

»Propadený tatínek! ten nám to vyved'! Mám to ještě v nohou — kolena se pode mnou třesou celé odpůldne. Ne, abys to pak před tetkou vybreptala, co se stalo! Vejvarovi pošeptej, aby o tom taky nemluvil — tatínkovi to řeknu sama. To svět neviděl — zavřít ho v bytě! Já nevím, co bych dělala, kdyby mně to někdo udělal, ale vyskočila bych z okna, to vím dobře...«

Pepička spěchem jen hořela. Nádobí jí cvakalo a zvonilo v rukou, poskakovalo na stole.

»Jen dej pozor, Pepičko,« napomínala ji matka. »Ať nic nerozbiješ. To by nebylo dobré znamení. Chudák Vejvara — ten si tu mohl nehty okousat. To se povedlo! No, zaplať Pánbůh, že to tak dopadlo. To by byla tetička zejtra lítala jako s keserem, že se nám ztratil ženich...«

Pepička neodpovídala. Ještě jí tlouklo srdce ze všeho, hlavně z toho radostného leknutí, když našla Vejvaru doma.

Zatím pan Kondelík v ložnici shazoval oděv a převlékaje se do čisté, suché košile, volal na Vejvaru do prostředního pokoje :

»Ale hezky jste nám to provedl, Vejvaro, jen co je pravda! Necháte se tu zavřít a já vás honil po Praze, div jsem duši nepustil. Pojdte si sáhnout, jakou mám košili — ještě teď. Vy máte zatracené nápady — — «

»Ale, vašnosti,« bránil se Vejvara skoro trochu popuzený, »raďte odpustit — snad jsem se nenechal zavřít úmyslně? . . . Já zde vystál hrozná ouzkostí.«

»A myslíte, že mně s těmi ženskými bylo veselo?« bručel Kondelík. »Proč pak jste nevolal, když jsem zavíral dvéře?«

»Já neslyšel, vašnosti,« namítal Vejvara.

»A proč pak jste nebouchal, když jste to pak viděl?«

»Klepal jsem na dvéře, vašnosti, ale to už jste ráčil být pryč — po domě bylo jako v hrobě.«

»Ano — to už jsem se hnal jak o rekord za vámi,« bručel Kondelík. »Měl jste křičet z okna na lidi . . .«

»Nebylo tu nikde živé duše, prosím,« mluvil žalostně Vejvara. »A pak, prosím, v cizím bytě cizí člověk — co by si lidé pomyslili? Byl by musil přijít zámečník — snad by byli zavolali strážníka — sběh lidu k tomu — tedy jsem raději seděl. . . .«

»No bylo vám tu líp než mně,« mružel Kondelík, vycházeje převlečený z ložnice. »Aspoň jste se mohl hezky prospat . . .«

»Jak bych byl mohl oka zamhouřit, vašnosti!« odpovídal Vejvara sklíčený.

»Vy jste nespál?« divil se Kondelík. »Vidíte, mladíku, kdybyste vy m ě byl zavřel, byl bych si elegantně zdřiml . . .«

Pepička vešla do pokoje s náručí talířů — Vejvara byl rád, že jejím příchodem se přetrhl hovor s panem Kondelíkem. Připadal si ubožák skutečně jako vinník, jak jej mistr spletl.

»Máš jít na slovo k mamince, tatínku,« oznamovala Pepička, stavíc talíře na kredenc.

A jedva otec vytáhl paty, Pepička skokem byla u Vejvary.

»Nehněváte se na nás . . .?«

»Můj Bože, slečno Pepinko, nehněváte-li se vy . . .« a uchopil ji za ruku.

Pepička pohlédla zaníceně na Vejvaru a rychle mluvila:

»Prosím vás, před hosty se o tom nezmiňujte, ať nejsou řeči.« A druhou rukou sama se chápajíc Vejvary a klopíc oči mluvila skoro šeptem:

»Tak jsem se na dnešek těšila — bylo mi radostí skoro do pláče, že to dnes už skončí — a zatím zas tahle osudná nehoda . . .«

»Vždyť já chtěl, Pepinko předrahá,« odpovídal Vejvara, »vždyť jsem proto přišel . . .«

»Nuže, co vám překáží, miláčku?«

Byla při tom jako malina, i její malá ouška hořela.

»A myslíte — Pepinko — že mohu — —«
koktal Vejvara, jehož krev taky přicházela do
varu, »že mohu po tom osudném včerejšku?
Smím se odvážit?«

»Ano, ano — Vejvaro drahý,« hovořila Pe-
pička s radostí, že jej může zbaviti obavy.
»Myslíte snad, kdo ví co bylo — ale nic, věřte
mně — to už je odbyto. Vždyť maminka ví,
že to byl tatínek . . .«

»Matinka tedy se pranic nehnevá?«

»Jak by se mohla hněvat, milouši! Na vás?«

»A vy svolujete, Pepinko?« tázal se ještě
Vejvara.

»Vejvaro!« řekla Pepička jako s výčitkou.

»Nuže — ano!« vydechl Vejvara, jemuž
přeběhlo podivné zamrazení po těle, a po-
zdvihnuv ruku Pepiččinu ke rtům, pokrýval ji
polibky.

»A nečekejte,« šeptala Pepička, »až přijde
tetička a pan Slavíček. Týká se to jenom nás,
Vejvaro, mne a vás . . . Shořela bych před
cizími — ještě toho bude dost . . .«

V tu chvíli přece vznikla v Pepičce obava,
že by se snad Vejvara před tetičkou a panem
Slavíčkem neodhodlal.

»Ano, Pepičko . . . dobrá — dobrá du-
šinko . . .«

Vejvara uznával, že má Pepička pravdu,
a od toho okamžiku byl jako na trní. Jenom

teď ať nezazní venku zvonek — jen ať nikdo nepřichází.

Neušel tomu leknutí. Náhle zadrnčel zvonek jako na dráze — díky Bohu, byla to jen Kačena.

Pepička točila se v jídelně jako vítr, aby bylo přistrojeno. Pan Kondelík se vrátil z kuchyně, za ním brzo přišla jeho choť, přenechavši na chvíli starost o plotnu a troubu Pepičce, která byla s tabulí hotova. Vše bylo v pořádku, husička se dopíkala, Kačena prala salát a potom půjde pro pivo.

Teď, teď snad nastal pravý okamžik, myslil Vejvara. Přál si, aby měl po boku Pepičku, aby její pohledy mu dodávaly odvahy, ale dobře tušil, že při tom vlastně nemá být. Co chce říci, mají vyslechnouti jenom rodiče.

Paní Kondelíková rovnala tu nějaký talíř, tu příbor, jsouc plna neklidu, jakoby tušila, že nadchází rozhodný okamžik.

Vejvara pohlédl na hodiny, táhlo na sedmou. Má nejvyšší čas. Tu se náhle rozhodl, přistoupil k paní Kondelíkové, chopil se její pravice, políbil ji a otázal se:

»Dovolíte mně několik slov, milostpaní? Ráčíte dovoliti, vašnosti?« obrátil se k panu Kondelíkovi.

Paní Kondelíková nedýchala. Odtáhla jemně ruku ode rtů Vejvarových a v blahém rozčilení pobídla mladého muže:

»Mluvte, pane Vejvaro . . .«

»Vašnosti, milostpaní,« mluvil Vejvara a hlas jeho se chvěl. »Když jsem poprvé spatřil slečnu Pepičku, a vás, milostpaní, cítil jsem, že jednoho dne — —«

Vejvarovi neskonalou stísněností a pohnutím stahovalo se hrdlo. Do očí vstupovalo mu něco, že už jenom nezřetelně rozeznával postavy manželů před sebou. Bylo třeba veškeré jeho energie, aby se popohnal k dalším slovům.

»Milostpaní — tento den — nadešel dnes. Po všech těchto přátelských projevech, kterých se mi dostalo od vás, a zejména od vás, vašnosti — (pan Kondelík v tom okamžiku sklopil zraky a v rozpacích vytahoval kapesník) — a doufám, že i slečna Pepička mě návidí — vše to mně dodává odvahy, abych se vás otázel, chcete-li mně ji svěřiti na celý další život — neboť ji — neboť ji miluji, že bez ní nemohu žíti — a budu šťasten, najdu-li ve vás druhé drahé rodiče...«

Dále Vejvara nemohl. Sklonil se k ruce paní Kondelíkové a zase ji políbil, načež se chápál ruky Kondelíkovy...

»Mně nekousejte, Vejvaro,« bránil se pan Kondelík, třepaje rukou ve vzduchu. »Vždyť my vám ji dáme. Totiž tuhle maminka má také slovo, a pak Pepča...«

Paní Kondelíková se dlouho těšila na tento okamžik, ale že to Vejvara tak pěkně poví, nenadála se. Zejména poslední jeho slova »druhé drahé rodiče« hrozně ji dojala. Ano, matkou ona byla, to věděla, a v jejím srdci bylo dost

místa, aby byla dvojnásobnou matkou. Její oči rozplývaly se v zátopě slz, i chopila se pravice Vejvarovy oběma rukama a přitiskla ji na srdce, na ňadra. Vejvara byl všecek zmaten z této vroucnosti.

»Pane Vejvaro,« hovořila paní, »my jsme vás taky poznali, a doufám, dobře. Vy jste poctivý muž a šel jste vždycky přímo k rodičům. Při tom zůstaňte, tu důvěru k nám si zachovejte. A tak myslím, je-li to vůle boží, a tuhle tatínek že také souhlasí, tak vám Pepičku dáme. Je to hodná dcera, až budete svoji, poznáte ji, jaká je. Myslím, že budete spokojen. Vid', Kondelíku, že je to tvá vůle?«

»Ale to se rozumí...«

Paní Kondelíková pustila Vejvaru, spěchala ke dveřím a volala do kuchyně:

»Pepičko pojď sem!«

Červená jako pivoňka vešla Pepička váhavě a pohlédnouc na matku a na Vejvaru uhodla, že milenec promluvil.

»Pepičko,« mluvila matka slavnostně, »pan Vejvara žádá si tě za manželku. Chceš s ním zkoušet dobré i zlé v celém životě?«

Pepička nepromluvila.

»Je-li to hlas tvého srdce, podej mu ruku, dceruško,« pobízela matka.

Pepička podala Vejvarovi ruku, třesoucí se.

»My k tomu svolujeme, dceruško,« mluvila paní Kondelíková, »já i tatínek. Požehnej vám Pánbůh, a dejte si po hubičce.«

Jen jako po paměti našel Vejvara ústa Pepiččina a vtiskl na ně ostýchavé políbení.

Po tom políbení vlepila paní Kondelíková hubičku Vejvarovi a podala jej hned svému manželu, stejně učinila s Pepičkou. Těmito hubičkami bylo »vyjádření« ukončeno a zpečetěno. Ještě jednou popadla panička dceru, ještě ji políbila, a polohlasně — ale aby to i Vejvara slyšel — pronesla k ní:

»Važ si ho, dceruško — budeš mít hodného muže.«

»K tomuhle zde už mělo být pivo,« prohodil pan Kondelík.

»Hned přijde, hned, starouši,« blahosklonně ujišťovala paní, »však bude ještě příležitosti dnes . . .«

— — — — —

Po tomto rodinném výjevu zavládlo stísňující pro Vejvaru utišení; nikdo nemluvil, nikdo nevěděl o čem hovořit. Skutečně těžko lze na takové vyjádření zavěsit nějaký hovor. I byl povděčen Vejvara, že po desíti minutách přišla tetička Urbanová, která nesmírně vyvalila oči, když jí paní Kondelíková řekla:

»S panem Vejvarou se už znáš — ženich naší Pepičky . . .«

O půl minuty později zatáhla tetička Urbanová paní Kondelíkovou do ložnice a tázala se dychtivě:

»Ženich? Už se vyjádřil? Řekl o ni?«

»Ano — teď, než jsi přišla . . .«

»Ježíš Marjá!« spráskla tetička ruce lítostivě. »Že jste chvíli nepočkali, až přijdu, já to ještě jakživa neviděla...«

Tetička Urbanová byla svobodná, asi pětadesátiletá panna, duše povídavá, sdílná, nesmírně citlivá, někdy trochu vyčítavá, ale venkoncem dobrá.

»No mlč, Katynko, on právě spěchal, dokud jsme byli sami — je to taková rodinná záležitost. Ale budeme mít zasnoubení — dnes, a při tom budeš...«

Venku zvonilo se po druhé — přicházel pan Slavíček. A hned potom vstrčil do ložnice hlavu pan Kondelík.

»Betty — tak dávej na stůl — já bych po čertech jedl — už jsme všichni...«

A za chvíli dráždila nosy všech stolovníků jemná čpavá vůně studeného uzeného jazyku, za další chvíli naplňovala jídelnu tučná, plná vůně husy do růžova vypečené.

Když paní Kondelíková, podávajíc hostům, přikročila k tetičce Urbanové, naklonila se k ní a pošeptala jí:

»Dva žejdlíky sádla z ní, Katynko...«